

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การสร้างเสริมชุมชนสุวิถีพอเพียงของประชาชนตำบลเชียงงา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี” ในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ผู้วิจัยกำหนดรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 - 2.1 ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 - 2.2 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 - 2.3 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนของตำบลเชียงงา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี แบ่งเป็น 10 หมู่บ้าน มีจำนวนหลังคาเรือน 977 หลังคาเรือน จำนวนประชากรในเขต อบต. 3,457 คน

กลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดกลุ่มประชากรตัวอย่างให้เหมาะสม เพื่อให้ปฏิบัติได้จริงซึ่งในพื้นที่ตำบลเชียงงา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี แบ่งเป็น 10 หมู่บ้าน จำนวนประชากรทั้งหมด 3,457 คน ทั้งนี้ผู้วิจัยทำการกำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie R.V. & Morgan E.W., 1970, 608-609) ปรากฏว่าประชากรที่ใช้ในการวิจัยไม่ตรงกับเลขในตาราง ดังนั้นจึงใช้วิธีเทียบบัญญัติไตรยางศ์

ประชากรจากตาราง	3,000	เป็น	3,500	ประชากรเพิ่ม	=	500	คน
กลุ่มตัวอย่างจากตาราง	341	เป็น	346	กลุ่มตัวอย่างเพิ่ม	=	5	คน
ประชากรเพิ่ม	500	คน	กลุ่มตัวอย่างเพิ่ม	5	คน		
ประชากรเพิ่ม	1	คน	กลุ่มตัวอย่างเพิ่ม	5/500	คน		
ประชากรเพิ่ม	457	คน	กลุ่มตัวอย่างเพิ่ม	$(5/500) \times 457 = 4.57$	คน		
ดังนั้นประชากร	3457	คน	กลุ่มตัวอย่างคือ	$341 + 4.57 = 346$	คน		

โดยกลุ่มตัวอย่างที่นำไปใช้ในการวิจัยต้องได้อย่างน้อยจำนวน 346 ตัวอย่าง เพื่อความสะดวกในการวิจัยผู้วิจัยได้ทำการจับฉลากจาก 10 หมู่บ้านเหลือ 2 หมู่บ้าน ได้หมู่ที่ 1 และหมู่ที่ 4 โดยจะแจกแบบสอบถาม หมู่บ้านละ 173 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งจะใช้ในการเก็บข้อมูลจากประชากรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยได้ทำการสร้างขึ้นมาจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งได้ทำการปรับปรุงคำถามให้เหมาะสมกับสภาพ ของชุมชนและบุคลากรในชุมชนที่ทำการศึกษา แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล เป็นคำถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของ ประชาชน ตำบลเชียงงา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ได้แก่ อายุ เพศ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส รายได้ และการเป็นสมาชิกกลุ่มของชุมชน ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบและเติมคำใน ช่องว่าง

ตอนที่ 2 การสร้างเสริมชุมชนของประชาชน ตำบลเชียงงา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านข้อมูลข่าวสาร ด้านการเรียนรู้ และด้านการสนับสนุน ลักษณะ แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ของ ลิเคิร์ต (Likert's five rating scale) ซึ่ง เกณฑ์คะแนนและความหมาย ผู้วิจัยกำหนดคะแนนในการตอบแบบสอบถาม ออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

มากที่สุด	กำหนดคะแนนเป็น	5	คะแนน
มาก	กำหนดคะแนนเป็น	4	คะแนน
ปานกลาง	กำหนดคะแนนเป็น	3	คะแนน
น้อย	กำหนดคะแนนเป็น	2	คะแนน
น้อยที่สุด	กำหนดคะแนนเป็น	1	คะแนน

กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายของข้อมูลจากค่าพิสัย (Range) ของค่าเฉลี่ย โดยคำนวณหาความกว้างของอันตรภาคชั้นโดยใช้ค่าตัวเลขสูงสุด – ค่าตัวเลขต่ำสุด หารด้วย จำนวนชั้นตามสูตร ดังนี้

ความกว้างของอันตรภาค	=	ค่าสูงสุด – ค่าต่ำสุด / จำนวนชั้น	
ค่าสูงสุด	=	5	
ค่าต่ำสุด	=	1	
จำนวนชั้น	=	5	
แทนค่าในสูตร	=	$5 - 1 / 5$	= 0.80 จึงแบ่งได้ดังนี้
คะแนนเฉลี่ย	4.21 – 5.00	หมายถึง	มีระดับมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	3.41 – 4.20	หมายถึง	มีระดับมาก
คะแนนเฉลี่ย	2.61 – 3.40	หมายถึง	มีระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.81 – 2.60	หมายถึง	มีระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.80	หมายถึง	มีระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 วิธีพหุเพียงของประชาชน ตำบลเชียงงา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี แบ่งออกเป็น 2 ข้อ คือ ผลตอบแทนจากโครงการ และการมีส่วนร่วมในกิจกรรม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ของ ลิเคิร์ท (Likert's five rating scale) ซึ่งเกณฑ์คะแนนและความหมาย ผู้วิจัยกำหนดคะแนนในการตอบแบบสอบถาม ออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

มากที่สุด	กำหนดคะแนนเป็น	5	คะแนน
มาก	กำหนดคะแนนเป็น	4	คะแนน
ปานกลาง	กำหนดคะแนนเป็น	3	คะแนน
น้อย	กำหนดคะแนนเป็น	2	คะแนน
น้อยที่สุด	กำหนดคะแนนเป็น	1	คะแนน

กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายของข้อมูลจากค่าพิสัย (Range) ของค่าเฉลี่ย โดยคำนวณหาความกว้างของอันตรภาคชั้นโดยใช้ค่าตัวเลขสูงสุด – ค่าตัวเลขต่ำสุด หารด้วย จำนวนชั้นตามสูตร ดังนี้ความกว้างของอันตรภาค = ค่าสูงสุด – ค่าต่ำสุด / จำนวนชั้น

ค่าสูงสุด	=	5
ค่าต่ำสุด	=	1
จำนวนชั้น	=	5

$$\begin{aligned} \text{แทนค่าในสูตร} &= 5 - 1/5 = 0.80 \\ \text{ดังนั้นความกว้างของอันตรภาคชั้น} &= 0.80 \text{ จึงแบ่งได้ดังนี้} \end{aligned}$$

คะแนนเฉลี่ย	4.21 – 5.00	หมายถึง	มีระดับมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	3.41 – 4.20	หมายถึง	มีระดับมาก
คะแนนเฉลี่ย	2.61 – 3.40	หมายถึง	มีระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.81 – 2.60	หมายถึง	มีระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.80	หมายถึง	มีระดับน้อยที่สุด

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร นิยามคำศัพท์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งระเบียบวิธีวิจัยทางการบริหารการศึกษา เพื่อหาแนวทางในการกำหนดรูปแบบของแบบสอบถาม และข้อคำถาม

สร้างกรอบแนวคิดในการวิจัยจากการสังเคราะห์เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนตำบลเชียงงา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด สถานภาพสมรส รายได้เฉลี่ยต่อเดือน สมาชิกกลุ่มของชุมชน และการสร้างเสริมชุมชนของประชาชน ตำบลเชียงงา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ได้แก่ ด้านข้อมูลข่าวสาร ด้านการเรียนรู้ ด้านการสนับสนุน มากำหนดเป็นตัวแปรต้น (Independent Variable) และวิถีพอเพียงของประชาชน ตำบลเชียงงา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี มากำหนดเป็นตัวแปรตาม (Dependent Variable) เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างทำการประเมินค่าตามความคิดเห็น

2. กำหนดองค์ประกอบ และตัวบ่งชี้ของข้อคำถามออกมาเป็นข้อคำถามวัดระดับจำนวน 50 ข้อ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. การหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) นำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) หลังจากนั้นนำมาหาดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยใช้สูตร

$$IOC = \sum R/N$$

เมื่อ IOC หมายถึง ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item congruency)
 R หมายถึง ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยที่ ค่า +1 หมายถึงความว่า
 ข้อคำถามสามารถนำไปวัดได้อย่างแน่นอน, ค่า 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าจะวัดได้ และค่า -1
 หมายถึง ข้อคำถามไม่สามารถนำไปวัดได้อย่างแน่นอน
 N หมายถึง จำนวนทรงคุณวุฒิ

โดยเลือกข้อที่มีค่า IOC มากกว่า 0.5 ส่วนข้อใดมีค่าน้อยกว่า 0.5 ผู้วิจัยนำมา
 ปรับปรุงแก้ไข ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนั้น ข้อคำถามทุกข้อจึงผ่านความเห็นชอบ
 จากผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่านที่ได้ตรวจสอบและเห็นว่ามี ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ครอบคลุมใน
 แต่ละด้านและครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยแล้ว

2. การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out)
 กับกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษาจำนวน 30 ชุด หลังจากนั้นนำมาหาค่า
 ความเชื่อมั่นโดยการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha – Coefficient) ด้วยวิธีการของ
 Cronbach ทั้งนี้ทำการวิเคราะห์แบบสอบถามด้วยโปรแกรม Statistical package for the social
 science (SPSS) for Windows Version 11.0 ค่าความเชื่อมั่นที่คำนวณได้ เป็นดังนี้

ภาพรวมทั้งฉบับ มีค่าเท่ากับ .9070

ข้อคำถามด้านการสร้างเสริมชุมชนสุวิถีพอเพียง มีค่าเท่ากับ .8332

ข้อคำถามวิถีพอเพียง มีค่าเท่ากับ .8703

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยจะเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. กำหนดรหัสหมายเลขแบบสอบถามเพื่อตรวจสอบการเก็บแบบสอบถาม
2. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง
 ทั้งหมด จำนวน 346 ชุด

3. ตรวจสอบความถูกต้องและความครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบสอบถามก่อนที่จะนำมา
 ประมวลผล หากมีฉบับไหนไม่สมบูรณ์จะคัดออกและทำการเก็บเพิ่มให้ครบตามจำนวน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. นำแบบทดสอบที่ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วนแล้ว นำมาลงรหัสเลข (Code) ตามเกณฑ์ของเครื่องมือแต่ละส่วน
2. นำแบบสอบถามที่ลงรหัสแล้ว มาบันทึกลงในโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ Statistical package Of Social Science (SPSS) for Windows Version 11.0 เพื่อประมวลผลข้อมูลที่ได้จัดเก็บและคำนวณหาค่าทางสถิติแล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อตอบคำถามวิจัยและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยนำเสนอผลในรูปแบบตารางประกอบความเรียงและนำผลการศึกษาที่วิเคราะห์ได้มาสรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและเขียนข้อเสนอแนะ
3. การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิด (Open ended) ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูล โดยใช้สถิติที่เกี่ยวข้องในการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อพรรณนาข้อค้นพบจากการวิจัย และทดสอบสมมติฐานการวิจัยโดยแยกสถิติออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. สถิติพรรณนา (Descriptive statistics)

1.1 ใช้ค่าร้อยละ (Percentage) และแจกแจงความถี่ (Frequencies) บรรยายลักษณะของข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด สถานภาพรายได้เฉลี่ยต่อเดือน การเป็นสมาชิกกลุ่มของชุมชน

1.2 ใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) วิเคราะห์วิถีพหุเพียงของประชาชน ตำบลเชียงงา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี

2. สถิติอ้างอิง (Inferential statistics)

2.1 เพื่อเปรียบเทียบวิถีพหุเพียงของประชาชน ตำบลเชียงงา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรีผู้วิจัยใช้สถิติ t-test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 กรณีที่ตัวแปรอิสระมี 2 กลุ่ม และใช้วิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ในกรณีที่ตัวแปรอิสระมีมากกว่า 2 กลุ่ม เมื่อพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการ LSD

2.2 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการสร้างเสริมชุมชนสู่วิถีพอเพียงกับวิถีพอเพียงของประชาชน ผู้วิจัยใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กำหนดการแปลความหมายค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ไว้ 5 ระดับ ดังนี้ (Bart Z, 1999, 184)

ค่าสหสัมพันธ์	ระดับความสัมพันธ์
.20 หรือต่ำกว่า	ต่ำมาก
.21 ถึง .40	ต่ำ
.41 ถึง .60	ปานกลาง
.61 ถึง .80	สูง
มากกว่า .80	สูงมาก